

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Provinciaal Technisch Instituut te HAMME

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 37275
Instelling Provinciaal Technisch Instituut
Directeur Dirk Vermeulen
Adres Schoolstraat 8 - 9220 HAMME
Telefoon 052-47.83.54
Fax 052-47.09.35
E-mail directie@ptihamme.be
Website <http://www.ptihamme.be>

Bestuur van de instelling Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
Adres Gouvernmentstraat 1 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SG Dendermonde-Hamme
Adres Begijnhoflaan 1 - 9200 DENDERMONDE
CLB GO! CLB Dendermonde
Adres Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE

Dagen van het opvolgingsbezoek 26-11-2014
Einddatum van het opvolgingsbezoek 26-11-2014
Datum bespreking verslag met de instelling 23-12-2014

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Agnes GEERTS
Teamleden Alex MAES

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Mechanica, praktijk mechanica en praktijk elektriciteit in bso tweede graad in de studierichting basismechanica (leerplan 2013/001 GO!).	4
3.2 Mechanica in tso tweede graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan 2006/159 GO!).	6
3.3 Hout, praktijk hout en stage in het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking (leerplan 2005/027 GO!).	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-11-2011 tot 10-11-2011 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-11-2014 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica		PV praktijk elektriciteit, TV/PV Mechanica/Elektromechanica
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen		TV mechanica
Graad 3 BSO Industriële houtbewerking		PV praktijk hout , stage, TV hout

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Mechanica, praktijk mechanica en praktijk elektriciteit in bso tweede graad in de studierichting basismechanica (leerplan 2013/001 GO!).

Voldoet

De school heeft inspanningen geleverd om aan de opmerkingen van de doorlichting tegemoet te komen. De leerplandoelstellingen worden nipt voldoende gerealiseerd. De tekorten op het vlak van het aanbod en de uitrusting zijn weggewerkt.

Onderwijsaanbod Volledigheid Samenhang

Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat niet alle leerplandoelstellingen werden aangeboden en/of gerealiseerd. In het aanbod 'praktische vaardigheden' werd geen aandacht besteed aan montage-demontage en niet-verspanende bewerkingen zoals plooiën en knippen. Het aanbod kwam eveneens in onvoldoende mate tegemoet aan het verwerven van de nodige vaardigheden voor de uitvoering en/of herstelling van eenvoudige elektrische installaties die kunnen voorkomen in het betrokken vakgebied.

Bij het maken en lezen van technische tekeningen werd het gebruik van een eenvoudig CAD-programma niet toegepast.

De noodzakelijke horizontale en verticale samenhang tussen theorie, technisch tekenen, technologie en praktijk waren onvoldoende uitgebouwd.

Bij de opvolging is een nieuw leerplan in voege (2013/001).

Aan de leerplandoelstelling om het technisch schetsen en tekenen in functie van de realisatie/projecten aan te bieden, wordt slechts deels voldaan. In het eerste leerjaar wordt hoofdzakelijk geoefend in het tekenen op papier van aanzichten van voorwerpen die niet in verband staan met de uitvoering. Dit heeft een weinig motiverend effect op het leren. Bij de reeds herwerkte projecten in het tweede leerjaar, wordt wel voldoende aandacht besteed aan het tekenen van de uitvoeringstekeningen met een CAD-programma. Het aanbod van de praktische vaardigheden werd uitgebreid met oefeningen op monteren en demonteren, op eenvoudige pneumatische schakelingen en op de niet-verspanende bewerkingen plooiën en knippen. Nog niet alle opdrachten en/of het onderzoeken van technische systemen gebeuren via het technisch proces zoals het leerplan vraagt.

Leraren hebben al een aanzet gegeven.

Het uitvoeren van elektrische aansluitingen wordt ingeëoefend op didactische borden, maar ook via reële uitvoeringsprojecten op school.

Uitrusting
ICT

Bij de vorige doorlichting ontbrak op enkele plaatsen de noodzakelijke internetinfrastructuur waardoor het gebruik van ICT leraargebonden was. Ook ontbraken machines om alle leerplandoelstellingen rond praktische vaardigheden mechanica te realiseren.

Bij de opvolging stellen we vast dat een aantal machines zijn aangekocht en ingezet in functie van de leerplanrealisatie. Voor technisch tekenen zijn, voor de opgesplitste groep, voldoende computers aanwezig in het vaklokaal. Grotere groepen kunnen terecht in computerlokalen. Het tekenen met een CAD-programma is voorbehouden voor de leerlingen van het tweede leerjaar.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Bij de vorige doorlichting lag de focus vooral op het evalueren van kennis en op productevaluatie. De afstemming op het proces, op inzicht, op het beheersen van competenties was beperkt. De leerlingenevaluatie gebeurde weinig gelijkgericht.

Bij de opvolging zijn de eerste stappen gezet naar een transparantere evaluatiepraktijk. Voor het beoordelen van de praktische vakken wordt zowel proces- als productevaluatie toegepast. De invulling van de puntenschaal op het evaluatie-instrument is niet gebaseerd op duidelijke criteria en gebeurt bijgevolg vrij subjectief. Bij het evalueren van theoretische kennis is het meestal voor de leerling duidelijk wat de maximumscore is die per vraag kan behaald worden. Bij de bepaling van het puntengewicht van de afzonderlijke vragen binnen een toets is het inhoudelijke belang van de getoetste kennis geen maatstaf. Daardoor is de evaluatie niet evenwichtig.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

Bij de vorige doorlichting bleek dat de meeste leraren gebruik maakten van delen van leerboeken en van zelfontwikkelde of samengestelde cursussen. Het materiaal was soms weinig gestructureerd en/of niet up-to-date. Het in kaart brengen van de leervorderingen was beperkt.

Bij de opvolging zien we dat de overgang naar een geïntegreerd leerplan pas in een beginstadium zit. Het leren moet volgens het leerplan opgevat worden als een proces waarbij er een afwisseling is tussen het opdoen van ervaringen en het ontwikkelen van competenties. Een paar mooi uitgewerkte projecten illustreren deze aanpak. Het zelfgemaakte cursusmateriaal is nu meer gestructureerd, maar heeft niet altijd een motiverende uitstraling.

Door de opdrachtenverdeling is het mogelijk geworden om de verticale samenhang beter te bewaken. De oefeningen zijn opgemaakt volgens complexiteit en groeiende opbouw binnen het leerproces en zijn aangepast aan de leerlingenkenmerken.

De leraren beschikken nu over een inventarisatiesysteem dat aantoont welke leerplandoelstellingen elke leerling bereikt heeft.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

Bij de vorige doorlichting werd het gebrek aan een systematische bewaking van de leerplanrealisatie vastgesteld, onder andere wegens het niet uitwerken van een leerplanstudie. De vakgroep overlegde ook niet over het uitzetten van horizontale en verticale leerlijnen, het aanwenden van activerende werkvormen en het inzetten van specifieke evaluatiemethoden om te komen tot een evenwichtig gespreide en volledige leerplanrealisatie.

De deelname aan vakgerichte en andere nascholingsinitiatieven was leraargebonden.

De school heeft sinds de doorlichting samen met de pedagogische begeleidingsdienst heel wat verbeteracties ondernomen met betrekking tot de vakgroepwerking. Naast organisatorische aspecten worden nu bij het vakgroepoverleg ook pedagogische items opgenomen zoals de leerplanrealisatie. De deelname aan vakgerichte en andere nascholingsinitiatieven blijft leraargebonden.

3.2 Mechanica in tso tweede graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan 2006/159 GO!).

Voldoet

Een evenwichtig gespreid aanbod van de leerplandoelstellingen resulteert in een voldoende diepgaande realisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Bij de vorige doorlichting werden de leerplandoelstellingen voor mechanica onvoldoende gerealiseerd door de opsplitsing in deelvakken. De noodzakelijke horizontale samenhang van het leerplan kreeg onvoldoende aandacht. De leerstofdelen – zowel bij theoretische mechanica als bij technologie mechanica – waren onevenwichtig gespreid over de twee leerjaren. Bovendien werden (door de samenstelling met de studierichting Elektromechanica) een onevenredig groot aantal uitbreidingsdoelstellingen aangeboden ten koste van de diepgang van de reguliere leerplandoelen.

Verder werden geen verslagen gemaakt van labo CNC en labo werktuigmachines. De verslagen van labo meettechniek waren uiterst beperkt uitgewerkt.

Bij de opvolging zien we dat de leerlingen voor het vak mechanica en technologie nog steeds samen zitten met de leerlingen die de studierichting Elektromechanica volgen. De spreiding van de leerinhouden over de graad is aangepakt. De uitbreidingsdoelstellingen blijven aangeboden, maar zijn gepland op het einde van elke trimester.

Laboverslagen tonen aan dat er voldoende aandacht is voor de betreffende leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Transparantie*

Bij de vorige doorlichting was de evaluatiepraktijk hoofdzakelijk gericht op het evalueren van kennis. Het ontbrak aan een duidelijke systematiek tussen de realisatie en de evaluatie ervan.

Bij de opvolging zien we dat de eerste stappen gezet zijn naar een transparantere evaluatiepraktijk. Voor het beoordelen van de praktische vakken wordt zowel proces- als productevaluatie toegepast. De invulling van de puntenschaal op het evaluatie-instrument is niet gebaseerd op duidelijke criteria en gebeurt bijgevolg vrij subjectief. Bij het evalueren van theoretische kennis is het meestal voor de leerling duidelijk wat de maximumscore is die per vraag kan behaald worden. Bij de bepaling van het puntengewicht van de afzonderlijke vragen binnen een toets is het inhoudelijke belang van de getoetste kennis geen maatstaf. Daardoor is de evaluatie niet evenwichtig.

De evaluatieresultaten van de uitbreidingsdoelstellingen tellen mee voor tien procent van de totaalscore.

Leerbegeleiding Bij de vorige doorlichting werden voor het vak mechanica leer- en werkboeken
Preventief gehanteerd ten nadele van de leerplangerichtheid.
Curatief

Bij de opvolging zien we dat het aanbod nog steeds leerboekgericht is, maar leraren volgen de leerplanrealisatie beter op.

Deskundigheidsbevordering Bij de vorige doorlichting werd opgemerkt dat de vakgroepwerking niet
Overleg gestructureerd was en dat het vakoverleg, ad hoc, in steeds wisselende
Vorming groepssamenstelling gebeurde. De leerplanrealisatie werd niet systematisch en gestructureerd opgevolgd door de. De deelname aan vakgerichte en andere nascholingsinitiatieven was beperkt.

De school heeft sinds de doorlichting samen met de pedagogische begeleidingsdienst heel wat verbeteracties ondernomen met betrekking tot vakgroepwerking. Naast organisatorische aspecten worden nu bij het vakgroepoverleg ook pedagogische items opgenomen zoals de leerplanrealisatie. De deelname aan vakgerichte en andere nascholingsinitiatieven blijft leraargebonden.

3.3 Hout, praktijk hout en stage in het derde leerjaar van de derde graad Industriële houtbewerking (leerplan 2005/027 GO!).

De school heeft de opmerkingen van de vorige doorlichting grondig geanalyseerd. Hieruit bleek dat een omvorming van het specialisatiejaar Industriële houtbewerking naar Interieurinrichting aangewezen was. Bijgevolg maakt het structuuronderdeel Industriële houtbewerking geen voorwerp meer uit van de opvolging. Het inspectieteam kan ook geen uitspraak meer doen.

Onderwijsaanbod Bij de vorige doorlichting werd vastgesteld dat de leerplanrealisatie voor verbetering vatbaar was. De opdrachten waren onvoldoende industrieel gericht en de moeilijkheidsgraad van bepaalde oefeningen was ondermaats. De CAD-leerplandoelstellingen werden niet altijd geïntegreerd met de praktijkopdrachten. De GIP-dossiers waren verzorgd, maar inhoudelijk weinig gelinkt met het profiel van de specialisatie.

De school heeft na de doorlichting het inspectieverslag en de knelpunten grondig geanalyseerd en besloot dat een omvorming van dit structuuronderdeel opportuun was. Na de goedkeuring van het BOC, de pedagogische raad, de schoolraad en de scholengemeenschap eind 2012, werd de procedure opgestart voor de omvorming van het specialisatiejaar bso Industriële houtbewerking naar bso Interieurinrichting. Uit de protocollen van akkoord werd telkens de omvorming gemotiveerd. De Vlaamse regering gaf op 29 maart 2013 een gunstig advies op de omvormingsaanvraag. De nieuwe studierichting Interieurinrichting startte op 1 september 2013.

Aangezien het structuuronderdeel Industriële houtbewerking niet meer werd aangeboden en reeds vervangen is door de studierichting Interieurinrichting kon een grondige opvolgingsdoorlichting niet gebeuren.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school had tijdens de doorlichting niet alle aangepaste apparatuur en er werd niet onderzocht om bepaalde leerplandoelstellingen op externe locaties te realiseren. De verouderde CNC-gestuurde machine werd weinig gebruikt. De stofafzuiging was een probleem. De geluidsoverlast door de machines aan de werkbanken was nefast voor het gehoor en verhinderde het pedagogisch handelen door het ontbreken van goede compartimentering. Didactische panelen ontbraken in het vaklokaal. Door de omvorming gingen de investeringen voor apparatuur vooral naar de nieuwe studierichting Interieurinrichting. De nieuwe CNC-machine zal begin 2015 geleverd worden. De stofafzuiging is verbeterd. De compartimentering van de montageruimte en de machinezaal moet nog gebeuren. Het vaklokaal is nu voorzien van didactisch materiaal, maar straalt nog geen krachtige leeromgeving uit.
Evaluatiepraktijk <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurde tijdens de doorlichting nog op een vrij klassieke manier en was weinig representatief. De evaluatie van de leerplandoelstellingen en de bereikte competenties van de leerling tijdens de stage gebeurde te weinig. De evaluatiedocumenten van de laatste twee schooljaren tonen aan dat de vernieuwing vrij summier is. De link met de leerplandoelstellingen is nog beperkt om de evaluatie voldoende representatief en valide te maken. De bereikte leerplandoelstellingen op de stageplaats worden nu wel geëvalueerd.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Agnes GEERTS de inspecteur-verslaggever	Dirk Vermeulen de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	